

Aluehallitus 21.9.2026

Vastauksen antaminen valtuutettu Keisteri-Sipilän ja valtuutettu Mäkräisen sekä 38 muun valtuustoaloitteeseen koskien liikkumisen palveluihin ohjautumisen vahvistamista (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Mustakari-Ilovuori Anu
Kongas Laura
Kiuru Valtteri

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue selvittää liikkumisen edistämisen ja liikuntaneuvontaan ohjautumisen nykytilan, vahvistaa palveluihin ohjaamisen toimintamalleja sekä varmistaa henkilöstön osaamisen liikkumisen puheeksiotossa ja palveluihin ohjaamisessa.

Liikkumisen edistäminen on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, sairauksien ehkäisyä ja hoitoa sekä toimintakyvyn ylläpitämistä. Hyvinvointialue edistää hyvinvointia ja terveyttä järjestämässään sosiaali- ja terveystalouksissa. Kunnat puolestaan luovat liikuntalain (390/2015) mukaisesti edellytyksiä kuntalaisten liikkumiselle ja järjestävät liikunnan edistämiseen liittyviä palveluja. Tehtävä edellyttää toimivia yhdyspintoja ja sujuvia palveluketjuja. Hyvinvointialueen tehtävä perustuu hyvinvointialuelakiin (611/2021) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettuun lakiin (612/2021).

Liikkumisen edistäminen tukee hyvinvointialuestrategian tavoitteita vahvistaa asukkaiden hyvinvointia, toimintakykyä ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Kehittäminen toteutetaan pääosin nykyisiä palveluja, yhteistyörakenteita ja hankkeissa luotuja toimintamalleja hyödyntäen. Tämän vuoksi toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä uusia talousarviovaikutuksia.

Nykytila ja käynnissä oleva kehittäminen

1. Hyvinvointialueella on jo useita liikkumisen edistämisen ja liikuntaneuvontaan ohjaamisen käytäntöjä. Terveysasemilta

ohjataan asiakkaita kuntien liikuntapalveluihin, mutta käytännöt vaihtelevat alueittain. Espoossa terveysaseman ammattilainen voi varata asiakkaalle ajan liikuntaneuvojalle, kun taas Vihdissä ohjaamiseen käytetään kirjallista liikuntalähetettä. Liikkumista tuetaan myös neuvolapalveluissa, ikääntyneiden palveluissa ja fysioterapiassa. Digitaalista tukea tarjoaa Lunna-palvelun 12 viikon Liikunta tavaksi -polku, ja palveluun kehitetään laajempaa elintapaohjauksen omahoitopolkua.

2. Nykytilan perusteella palveluja ja ohjauskäytäntöjä on runsaasti, mutta ne eivät ole koko alueella yhdenmukaisia. Keskeiset kehittämistarpeet liittyvät palvelupolkujen selkeyteen, palvelujen tunnettuuteen sekä asiakkaiden yhdenvertaiseen ohjautumiseen.

Palveluihin ohjaamista on kehitetty LIIRA-hankkeessa vahvistamalla ammattilaisten valmiuksia tunnistaa liikuntaneuvonnasta hyötyviä asiakkaita ja kehittämällä kuntien kanssa tehtävää yhteistyötä. Työ jatkuu Liikuntaneuvonta yhdyspinnalla -verkostossa. Henkilöstön osaamista vahvistetaan lisäksi valmisteilla olevalla elintapaohjauksen käsikirjalla, motivoivan haastattelun valmennuksilla ja digitaalisilla elintapaohjauksen palveluilla.

Ratkaisuvaihtoehtojen arviointi

Hyvinvointialueella on aiemmin käsitelty liikuntareseptiä koskeva valtuustoaloite erityisesti ikääntyneiden toimintakyvyn tukemisen ja kaatumisten ehkäisyn näkökulmasta (aluevaltuusto 13.2.2024 § 13). Tuolloin tarkoituksenmukaisena pidettiin olemassa olevien palvelupolkujen kehittämistä uuden yhtenäisen mallin sijasta.

Myös nyt perustelluin vaihtoehto on vahvistaa nykyisiä palveluketjuja ja ohjauskäytäntöjä. Alueella on jo toimivia palveluja, työkaluja ja yhteistyörakenteita, joita voidaan yhdenmukaistaa ja levittää. Liikkumisreseptiä tai liikuntalähetettä voidaan edelleen käyttää siellä, missä se tukee sujuvaa palveluun ohjautumista. Ratkaisulla vältetään päällekkäiset rakenteet ja kohdennetaan voimavarat liikkumisen puheeksiottoon, asiakasohjauksen yhdenmukaistamiseen ja henkilöstön osaamiseen.

Johtopäätös

Aloitteessa esitetyt tavoitteet ovat perusteltuja ja samansuuntaisia hyvinvointialueella käynnissä olevan kehittämistyön kanssa. Valmistelun perusteella erillisen, koko hyvinvointialueen kattavan liikuntaresepti- tai liikuntalähetemallin käyttöönotto ei ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisin ratkaisu, koska alueella on jo käytössä useita toimivia ratkaisuja liikkumisen puheeksiottoon ja liikuntaneuvontaan ohjaamiseen. Sen sijaan asukkaiden yhdenvertaista ohjautumista palveluihin vahvistetaan selkeyttämällä ohjauskäytäntöjä, lisäämällä palvelujen tunnettuutta ja tukemalla ammattilaisten osaamista liikkumisen puheeksiotossa.

Jatkossa hyvinvointialue vahvistaa palveluihin ohjautumista hyödyntämällä olemassa olevia palveluja, LIIRA-hankkeessa

kehitettyjä toimintamalleja, Liikuntaneuvonta yhdyspinnalla - verkoston toimintaa, digitaalisia omahoitopolkuja ja valmisteilla olevaa elintapaohjauksen käsikirjaa. Toimintamallien käyttöönottoa seurataan osana normaalia toiminnan kehittämistä.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. merkitä aluehallituksen antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi, ja

2. todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuutettu Keisteri-Sipilä ja valtuutettu Mäkäpäinen sekä 38 muuta valtuutettua ovat jättäneet aluevaltuuston kokouksessa 28.4.2026 § 33 aloitteen koskien liikkumisen palveluihin ohjautumisen vahvistamista.

Toimivalta

Hallintosäännön 26 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutuksia ja jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, tulee aluehallituksen esitellä vastaus aluevaltuuston käsiteltäväksi ensi tilassa, viimeistään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä.

Liitteet

- 1 Valtuutettu Keisteri-Sipilän ja valtuutettu Mäkäpäisen sekä 38 muun valtuustoaloite koskien liikkumisen palveluihin ohjautumisen vahvistamista

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria